

IJssel-Vechtdelta

Perspectief

Vertrekpunt voor het Perspectief: de watergerelateerde opgaven in de delta en WBS

In de IJssel-Vechtdelta (IJVD), het overgangsgebied tussen de rivieren en het IJsselmeer, komen veel nationale, regionale en lokale opgaven samen. De uitdaging is om deze delta weerbaar en veerkrachtig te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering en een ecologische impuls te geven. Dit brengt uitdagingen met zich mee voor waterveiligheid, ecologische waterkwaliteit, natuur en zoetwaterbeschikbaarheid inclusief drinkwater, waarbij de delta een aantrekkelijke plek dient te blijven om ook in de toekomst goed te kunnen wonen, werken en recreëren.

Water en Bodem geven steeds meer richting aan keuzes in de ruimtelijke ordening. Doel is het ruimtegebruik zoveel mogelijk aan te sluiten bij de natuurlijke kenmerken van het water-, bodem- en ecosysteem, en de ruimte zo in te richten dat we op lange termijn minder kwetsbaar zijn voor weersextremen als gevolg van klimaatverandering.

Doel van het Perspectief: zicht op kansrijke integrale oplossingen en een impuls voor de integrale samenwerking

Integrale oplossingen

De watersysteemopgaven, buitendijks en binnendijks, zijn dusdanig groot en kapitaalintensief, dat een meer integrale en adaptieve aanpak nodig is. Zowel inhoudelijk (via het Perspectief) als op het gebied van samenwerking en organisatie. De speelruimte voor oplossingen is klein. Systeemsprongen en slim, meervoudig ruimtegebruik zijn nodig om de speelruimte weer te vergroten. Er is daarom veel urgentie om de verschillende (watergerelateerde) opgaven meer te verbinden en deze meer sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening.

De synergie tussen de programma's gericht op waterveiligheid (o.a. Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)), waterkwaliteit en natuur (Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW)) en de zoetwatervoorziening (Deltaprogramma's Zoetwater en IJsselmeergebied) en het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvdR 2.0)) komt momenteel maar beperkt uit de verf. Dit zorgt ervoor dat inhoudelijk niet altijd de oplossingsrichting wordt gekozen die het beste bijdraagt aan de verschillende watergerelateerde opgaven en ook niet optimaal omgegaan wordt met de schaarse ruimte, financiële middelen, personele inzet en kennis. Hierdoor wordt de potentie van het gebied onvoldoende benut. Het werken aan het Perspectief geeft vervolg aan de Werkplaats HWBP-PAGW 2023 waarin een start is gemaakt met het werken aan integrale oplossingsrichtingen.

<https://www.hwbp.nl/actueel/nieuws/2024/03/27/perspectief-voor-een-veilige-en-natuurlijke-nederlandse-delta>.

Integrale samenwerking

Met alleen kansrijke inhoudelijke oplossingsrichtingen zijn we er nog niet. Ze moeten ook gerealiseerd worden. Waar mogelijk worden ze gelijk ingebed in lopende projecten, waardoor de meerwaarde van de samenwerking snel zichtbaar kan worden. Om de oplossingsrichtingen uitvoerbaar te maken, heeft het Perspectief daarom ook ten doel een regionaal netwerk voor de IJVD op te bouwen, te activeren en het bestaande bestuurlijke en ambtelijke netwerk te versterken. We streven naar een sterk netwerk waarin we elkaar weten te vinden, de noodzaak voor integrale slimme oplossingen en integraal samenwerken onderkennen en dit samen mogelijk kunnen en willen maken en dit ook naar buiten toe uitdragen. Een netwerk waarin bestuurlijke en ambtelijke ambassadeurs werken aan het vergroten van draagvlak voor verwezenlijking van de kansrijke oplossingsrichtingen.

Positionering van het Perspectief: Een inspirerende voedingsbodem

Met het Perspectief IJssel-Vechtdelta brengen we volgens het adagium ‘meer met ongeveer’ kansrijke oplossingsrichtingen in beeld die bijdragen aan een toekomstbestendige, goed functionerende, veerkrachtige delta richting 2100, waarin de diverse functies goed tot hun recht komen. Het is niet de bedoeling om het wiel opnieuw uit te vinden. We benutten bestaande kennis en onderzoeken, maken gebruik van expert judgement (‘meer met ongeveer’ en systeemdenken) en borduren voort op het vele reeds gedane waardevolle werk.

Het Perspectief IJVD heeft als doel een inspirerende voedingsbodem te worden. Van daaruit geeft het Perspectief IJVD inhoudelijke input en richting voor de diverse lopende programma’s, initiatieven en opgaven. Dit kunnen de watergerelateerde zijn (HWBP, IRM, PAGW, Deltaprogramma’s), maar ook de RES (Regionale Energie Strategie), de NOVEX (Nationale Omgevingsvisie Extra) Regio Zwolle, Mooi Nederland, Nota Ruimte en de provinciale of een gemeentelijke omgevingsvisie. Afhankelijk van de mate van concreetheid van de oplossingsrichtingen die uit het Perspectief naar voren komen, kan het gaan om concepten (maatregelen op conceptniveau) of advies over kansen en schuimpunten, inhoud, timing, ontwikkelpaden, etc.

Het Perspectief zal geen formele status in een van de lopende uitvoeringsprogramma’s krijgen. Het Perspectief wordt nadrukkelijk ook geen visie die één-op-één vertaald moet kunnen worden naar een kaartbeeld. Het is nadrukkelijk geen opmaat naar een uitvoeringsprogramma IJVD naast de veelheid van bestaande uitvoeringsprogramma’s.

Het Perspectief wordt vastgelegd en toegankelijk gemaakt op nader te bepalen manieren die passen bij het doel van inspireren op inhoud en integraal samenwerken. Dit kan bijvoorbeeld een (beeldend) inspiratieboekje zijn, maar ook een website of filmpje.

Organisatie

Een aantal partijen (Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta), Programmadirectie HWBP, Provincie Overijssel, Staatsbosbeheer (SBB), Rijkswaterstaat en RVO) hebben samen een kernteam geformeerd dat de organisatie van het proces voor de totstandkoming van het Perspectief samen oppakt. Bij het doorlopen van het proces worden natuurlijk veel meer partijen betrokken. Het kernteam bestaat uit:

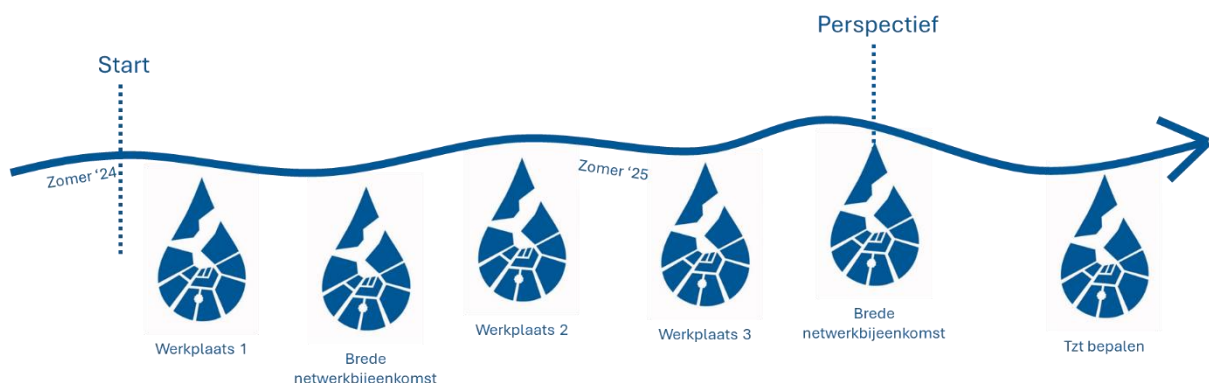
- Lilian Hermens – SBB
- Marloes Bijlsma – SBB
- Marieke Korporaal – RVO
- Dianne Hoogendoorn – Provincie Overijssel
- Bert Bijkerk – WDODelta
- Tjitske van Erp – WDODelta
- Regina Havinga – Programmadirectie HWBP
- Rob Folkert – RWS WVL
- Xander de Gans – RWS Oost NL
- Andreas van Rooijen – Zwolle

Totstandkoming van het Perspectief

Ontwerpend onderzoek en co-creatie vormen de ruggengraat van het proces. We voorzien momenteel een drietal Werkplaatsen, bijeenkomsten waarin we samen echt aan het werk gaan. In de Werkplaatsen gaan we aan de slag met: zicht krijgen op de systemen en potentie van IJVD, zicht krijgen op de kansen en oplossingsrichtingen en zicht krijgen op het vervolg. Zo maken we samen het Perspectief. Per Werkplaats kijken we welke partijen of personen nodig zijn en wat een passende opzet is voor het beoogde resultaat.

Naast de Werkplaatsen zullen we ook andere bijeenkomsten organiseren, waarin we informatie delen, ervaringen uitwisselen en het netwerk van betrokkenen die kunnen bijdragen aan de realisatie van het Perspectief versterken. Een bijdrage leveren aan bijeenkomsten van anderen en zo ook weer werken aan de doelen van het Perspectief behoort natuurlijk ook tot de mogelijkheden.

We hanteren een aanpak die ruimte biedt om in te spelen op invloeden van buiten: nieuwe inzichten, eventuele beleidskeuzes die parallel aan dit proces gemaakt worden etc. Het aantal bijeenkomsten, de inhoud, de opzet en de planning staat daarbij dus niet vast, ook wel adaptieve aanpak genoemd.

Planning

We voorzien nu een looptijd van het proces van 1,5-2 jaar. De eerste werkplaats vond op 17 september plaats en de eerste brede netwerkbijeenkomst in oktober. We voorzien de

3^e werkplaats na de zomer. Een tweede brede netwerkbijeenkomst wordt ook georganiseerd in 2025, afhankelijk van wanneer de uitkomsten van werkplaats 2 gereed zijn om te delen zal dit voor of na de zomer plaatsvinden.